

Stilte

Gisteren is de *Stille Week* begonnen. Dat is de week voor Pasen. En normaal gesproken heeft dat woordje ‘stille’ dan alleen een *kerkelijke* betekenis.

Maar dit jaar zijn ook de *straten*, de *stations* en *winkelcentra* stil. En dat is *wennen*. Of moet ik zeggen dat het inmiddels al wennen is dat het *niet* zal wennen.

Want een *ogenblik* stilte kan best *weldadig* zijn. Maar een *minuut* duurt ons al gauw te lang. Laat staan een *dag* of een *week*, een *maand*. Die zijn niet om dóór te komen. Zo saai.

Hoewel? Misschien kunnen we het ook *anders* zien. Geen enkele stilte is immers *absoluut*. Er zijn altijd nog wel *bijgeluiden* te horen. Dat bewees de componist John Cage wel met zijn pianostuk 4.33.

Die cijfers staan voor de *lengte*. En het stuk *zelf* bestaat uit drie *delen* stilte. Deel 1 een stilte van 33 seconden. Deel 2 duurt precies 2 minuut 40, en het slotdeel 1 minuut 20.

En dus al die tijd zit de pianist alleen maar op zijn kruk, zonder ook maar een *toets* aan te raken. Hij drukt alleen een stopwatch in, om de delen precies te klokken.

Een vreemde gewaarwording, die al gauw op je lachspieren werkt. En toch hoor je bijvoorbeeld nog je eigen ademhaling. Of er rijdt net een auto voorbij. Of je hoort de muziek bij de burenen.

Kortom, stilte is er nooit zonder *geluid*. En daarbij kan de stilte ook *zich* spreken. Of misschien is het *God* wel die spreekt *dóór* de stilte. Zo voelde de profeet *Elia* dat ooit.

En een moderner voorbeeld kunnen we vinden in het slot van het magistrale gedicht *Eindaugustuswind* van de bekende dichter Willem Jan Otten. Ik citeer:

Ik heb mij nu zo luid tot u gericht
dat uw zwijgen is gaan klinken
naar de stilte in een bladstil bos
nadat er 's nachts uit een tent
een kind geroepen heeft en het was
het mijne niet. Ik twijfel niet
aan uw bestaan zo lang u tot mij
zwijgt. Het is aan mij, u laat mij vrij

om uit uw echoënde stilte op te staan.

Dus de stilte heeft iets van God, juist ook als hij niet direct antwoordt op ons bidden of roepen. Laten we dat alvast onderstrepen.

Want dan hoeven we niet meteen te denken: hij *is* er niet, of hij *bestaat* niet eens. Maar in plaats daarvan kunnen we dan ook eerst luisteren naar zijn zwijgen. En proberen te horen – en begrijpen – wat dat zwijgen ons wil zeggen.

Zo riep Jezus ooit, met luide stem: ‘God, waarom hebt u mij verlaten?’ En God zweeg. Net zo lang tot Jezus opstond. Een ondoorgrondelijk wonder. Maar ook een ontzaglijk bevrijdend voorbeeld.

Want opstaan kunnen *wij* óók, uit de duizend doden die we soms sterven. In de stilte van de vroege ochtend. Als de Heer ons wekt. ‘Lieve mensen, goedemorgen. Het is tijd om op te staan’.